

І. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ТА КРИМІНОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ

УДК 343.85

DOI 10.32755/sjcriminal.2023.01.007

Лазаренко А. М.,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри кримінального,
кримінально-виконавчого права та кримінології,
Академія Державної пенітенціарної служби,
м. Чернігів, Україна
ORCID: 0000-0003-3808-6711;

Івашко С. В.,

кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального,
кримінально-виконавчого права та кримінології,
Академія Державної пенітенціарної служби,
м. Чернігів, Україна
ORCID: 0000-0003-2547-9276

СУБ'ЄКТИ ЗАГАЛЬНОСОЦІАЛЬНОГО ЗАПОБІГАННЯ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

У статті надано визначення і систематизовано суб'єктів запобігання кримінальним правопорушенням у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, із загальними повноваженнями. Незважаючи на достатньо розгалужену систему суб'єктів запобігання кримінальним правопорушенням, рівень досліджуваного виду кримінальних правопорушень нині залишається доволі високим. Автори окреслюють основні науково-теоретичні концепції з досліджуваного питання, обґрунтовують необхідність комплексної законодавчої регламентації механізму запобігання суб'єктами загального рівня, наводять їх ознаки, аналізують їх повноваження та функції, що має на меті істотне зниження рівня злочинності у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, із загальними повноваженнями.

Ключові слова: суб'єкти запобігання, загальносоціальне запобігання, кримінальні правопорушення, службова діяльність, професійна діяльність, публічні послуги.

Постановка проблеми. Запобігання злочинності у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, а також подолання корупції є пріоритетними завданням будь-якої цивілізованої країни. Важливим елементом механізму запобіжної діяльності є система суб'єктів, які провадять таку діяльність. При цьому фундаментальною категорією виступає діяльність суб'єктів загального рівня, які визначають стратегію, основні засади запобіжної діяльності, здійснюють керівництво, координацію такої діяльності, іншим чином опосередковано впливають на рівень криміногенних проявів у суспільстві.

На сьогодні в Україні діє широке коло інституцій, що опосередковано чи безпосередньо впливають на криміногенний рівень у суспільних відносинах у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, як через ухвалення законодавчих та інших нормативно-правових актів регулятивного характеру, реалізацію державної політики, керівництво та координацію запобіжної діяльності, забезпечення стабільності економіки тощо, так і через реалізацію повноважень, що безпосередньо пов'язані з виявленням, припиненням, розслідуванням кримінальних правопорушень у цій сфері. При цьому рівень злочинності залишається доволі високим. Так, у 2018 р. було обліковано 19 909 кримінальних правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, у наступні роки кількість облікованих кримінальних правопорушень склала: 2019 – 20 069, 2020 – 18 996, 2021 – 18 330, 2022 – 11 617 [1].

Основою ефективного запобігання кримінальним правопорушенням є функціонування суб'єктів, які мають загальні повноваження в запобіжній діяльності. Така діяльність повинна мати належне науково-теоретичне, нормативно-правове забезпечення. На жаль, погляди вітчизняних учених-кримінологів зосереджуються на дослідженні лише ролі окремих суб'єктів запобігання в окремих сферах суспільного життя, оминаючи питання системоутворення щодо суб'єктів загально-соціального запобігання такої сфери, як службова діяльність та професійна діяльність, пов'язана з наданням публічних послуг.

Саме тому завданням цього дослідження є визначення ролі суб'єктів загальносоціального запобігання, характеристика їх повноважень у системному взаємозв'язку в механізмі запобігання кримінальним правопорушенням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням питань теоретичного визначення механізму запобігання корупційним кримінальним правопорушенням, основних кримінологічних понять, ролі кримінологічної політики в запобіжній діяльності, особливостей запобігання корупційній злочинності займалися такі вчені-кримінологи, як: О. М. Бандурка, Б. М. Головкін, В. В. Голіна, О. М. Джужа, В. В. Коваленко, О. Г. Колб, О. М. Литвинов, М. В. Лотоцький, Ю. О. Новосад, О. С. Шеремет та ін.

Формулювання мети. Мета статті полягає у визначенні системи суб'єктів загальносоціального запобігання кримінальним правопорушенням у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, окресленні кола їх повноважень у визначеній сфері.

Виклад основного матеріалу. Предметом активного наукового дискурсу вітчизняних учених-кримінологів виступає механізм запобігання злочинності на загальносоціальному рівні. Спільним для всіх наукових концепцій є розуміння основоположності таких заходів у контексті створення сприятливих умов для подолання злочинності як соціального явища, нівелювання шкідливих наслідків для суспільства.

Джужа О. М. під загальним запобіганням розуміє всі ті види соціальної діяльності, що не націлені спеціально на причини злочинів і злочинності, але створюють умови, сприятливі спеціальній попереджувальній діяльності і «боротьбі зі злочинністю», що сприяє в цілому здоровим процесам суспільного розвитку. Такий вплив здійснюється шляхом стабілізації економічних процесів, наведенням порядку в усіх організаційно-управлінських структурах, відновленням і встановленням повноправного функціонування контролюючих органів [2, с. 20].

Бандурка О. М., Литвинов О. М. визначають таке поняття, як «механізм протидії злочинності». На їхню думку, з державно-правових позицій вказана діяльність може розглядатися, по-

перше, як юридична форма реалізації функцій держави, наприклад, забезпечення безпеки, по-друге, як специфічний спосіб здійснення державної влади: законодавчої, судової, виконавчої [3, с. 8–9].

Головкін Б. М. веде мову про «механізм запобігання корупції» – діяльність щодо імплементації міжнародних антикорупційних стандартів у правову систему України, практична діяльність державної антикорупційної політики, втілення антикорупційних ініціатив, міжнародна співпраця і діяльність громадських об'єднань у сфері запобігання та протидії корупції з метою захисту особи, суспільства, держави і бізнесу від корупційних посягань [4, с. 254].

Зазначимо, що більшість суспільно небезпечних діянь, передбачених розділом XVII КК України, є корупційними правопорушеннями [5].

На нашу думку, *суб'єкти загальносоціального запобігання* кримінальним правопорушенням у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, – державні та муніципальні органи, громадські інституції та окремі громадяни, які забезпечують організацію, керівництво, координацію запобіжної діяльності та здійснюють реалізацію державної політики у сфері запобігання кримінальним правопорушенням, виконують інші визначені законодавством функції та статутні повноваження, реалізують високоморальні переконання з метою захисту прав та інтересів фізичних та юридичних осіб у всіх сферах суспільного життя.

Суб'єктам загальносоціального запобігання в досліджуваній сфері властиві ознаки: 1) виконання функцій загальної організації, координації, контролю; 2) здійснення опосередкованого запобіжного впливу; 3) створення сприятливого середовища для усунення криміногенних чинників; 4) поширення запобіжного впливу на всіх учасників суспільних відносин; 5) системний взаємозв'язок повноважень та функцій, спрямований на захист прав та інтересів учасників суспільних відносин.

До таких суб'єктів належать: 1) Верховна Рада України; 2) Президент України; 3) Кабінет Міністрів України; 4) центральні органи виконавчої влади та їх територіальні органи;

5) органи виконавчої влади на місцях; 6) органи місцевого самоврядування; 7) державні, муніципальні, громадські інституції; 8) громадяни.

Коваленко В. В., Колб О. Г. [6, с. 75], Лотоцький М. В. [7, с. 173] визначають як суб'єктів запобігання злочинності на зальносоціальному рівні також і адвокатуру, а Новосад Ю. О. – прокуратуру відповідно [8, с. 203]. Проте, на нашу думку, таких суб'єктів через призму їх функціональних повноважень, визначених профільними законодавчими актами, все ж необхідно вважати спеціалізованими суб'єктами запобіжної діяльності.

Статтею 3 Конституції України передбачено, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Згідно зі ст. 19 Основного Закону правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [9].

Основним Законом держави визначається спрямованість діяльності всіх державних інституцій у напрямі забезпечення прав і свобод громадян, юридичних осіб, що є важливою кримінологічною категорією.

Відповідно до ст. 85 Конституції України *Верховна Рада України* здійснює опосередковану запобіжну діяльність кримінальним правопорушенням у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг шляхом: прийняття законів; визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики; затвердження загальнодержавних програм економічного, науково-технічного, соціального, національно-культурного розвитку, охорони довкілля; здійснення парламентського контролю у межах, визначених цією Конституцією та законом тощо [9].

Від ефективної діяльності парламенту в державі залежить і ефективність запобіжної діяльності, що регулюється передусім законодавчими нормами, забезпечується належним бюджетним фінансуванням державних інституцій на всіх рівнях тощо.

Президент України як гарант державного суверенітету, територіальної цілісності України, додержання Конституції України, прав і свобод людини і громадянина також спрямовує свою діяльність на запобігання кримінальним правопорушенням у досліджуваній сфері. Вказане здійснюється через опосередкований вплив на стан суспільних відносин у державі шляхом виконання повноважень та прийняття ключових політичних рішень, за наслідками яких визначається зміст службової діяльності державних інституцій. До останніх належить, наприклад, забезпечення державної незалежності, національної безпеки і правонаступництва держави; зупинення дії актів Кабінету Міністрів України з мотивів їх невідповідності Конституції з одночасним зверненням до Конституційного Суду України щодо їх конституційності; накладення вето щодо прийнятих Верховною Радою України законів (крім законів про внесення змін до Конституції України) з наступним поверненням їх на повторний розгляд Верховної Ради України [9] тощо.

Діяльність *Кабінету Міністрів України* щодо запобігання кримінальним правопорушенням в окресленій сфері здійснюється через фактичну реалізацію законодавчих норм, що встановлюють порядок суспільних відносин у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. До основних завдань та напрямів діяльності Кабінету Міністрів України належать, зокрема, забезпечення державного суверенітету та економічної самостійності України, здійснення внутрішньої та зовнішньої політики держави, виконання Конституції та законів України, актів Президента України; вжиття заходів щодо забезпечення прав і свобод людини та громадянина, створення сприятливих умов для вільного і всебічного розвитку особистості; здійснення заходів щодо забезпечення обороноздатності та національної безпеки України, громадського порядку, боротьби із злочинністю, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій; організація фінансового і ма-

теріально-технічного забезпечення діяльності правоохоронних органів, соціальний захист працівників зазначених органів та членів їхніх сімей [9; 10] тощо.

Відповідно до Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» міністерства України забезпечують формування та реалізують державну політику в одній чи декількох сферах, інші центральні органи виконавчої влади виконують окремі функції з реалізації державної політики [11].

Таким чином, *центральні органи виконавчої влади* як суб'єкти запобіжної діяльності формують основні засади в конкретних сферах, установлюють певні «правила гри» для учасників суспільних відносин, що з кримінологічної точки зору здійснює запобіжний вплив на осіб, які потенційно можуть вчинити кримінальні правопорушення.

Відповідно до Конституції України організацію, повноваження та порядок діяльності *місцевих державних адміністрацій* визначено Законом України «Про місцеві державні адміністрації» [12]. Шеремет О. С. вважає органи місцевого самоврядування суб'єктами загальносоціального запобігання злочинності завдяки забезпеченню останніми функції надання правової допомоги населенню як одного з методів запобіжної діяльності [13, с. 103].

У ст. 140 Конституції України передбачено, що місцеве самоврядування здійснюється територіальною громадою в порядку, встановленому законом, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування: сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи. Органами місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст, є районні та обласні ради [9].

Органи місцевого самоврядування, вирішуючи питання місцевого значення, здійснюють свій запобіжний вплив шляхом: 1) управління майном, що є в комунальній власності; 2) затвердження програм соціально-економічного та культурного розвитку і контролю їх виконання; 3) затвердження бюджетів відповідних адміністративно-територіальних одиниць і контролю їх виконання; 4) встановлення місцевих податків і зборів відповідно до закону; 5) утворення, реорганізації та ліквідації комуналь-

них підприємств, організацій і установ, а також здійснення контролю за їх діяльністю тощо.

Територіальні органи міністерств та інших центральних органів виконавчої влади за своїм правовим статусом є юридичними особами публічного права, здійснюють запобіжний вплив шляхом: реалізації функцій відповідного органу на місцях; проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи; розгляду звернень громадян та юридичних осіб; здійснення адміністративних проваджень у визначених сферах та виконують інші функції.

Державні та комунальні підприємства, громадські формування за своїм правовим статусом є юридичними особами публічного права [14].

Своєю чергою комунальним підприємством в Україні є самостійний господарюючий статутний суб'єкт, що може здійснювати виробничу, науково-дослідну та комерційну діяльність з метою одержання відповідного прибутку (доходу).

Окремі види господарської діяльності можуть здійснюватися виключно державними підприємствами, установами й організаціями. Наприклад, діяльність, пов'язана з виготовленням і реалізацією військової зброї та боєприпасів до неї, видобуванням бурштину, охороною окремих особливо важливих об'єктів права державної власності, перелік яких визначається у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку, а також діяльність, пов'язана з проведенням криміналістичних, судово-медичних, судово-психіатричних експертиз та розробленням, випробуванням, виробництвом і експлуатацією ракет-носіїв, у тому числі з їх космічними запусками з будь-якою метою тощо. Таким чином, свій запобіжний вплив такі підприємства здійснюють через реалізацію функцій з «обслуговування» потреб запобіжної діяльності.

Разом з тим органи місцевого самоврядування можуть утворювати, реорганізовувати та ліквідувати комунальні підприємства (заклади, установи). Відносини цих органів з комунальними підприємствами будуються на засадах їхньої підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування. Саме комунальні підприємства провадять господарську діяльність з метою задоволення потреб територіальної громади у різних сферах (соціальному, медичному та побутовому обслуговуванні, в освітній,

культурній сферах тощо), від ефективної роботи таких суб'єктів залежить рівень криміногенності на відповідній території.

Український учений-кримінолог В. В. Голіна зазначає, що громадськість як суб'єкт запобігання злочинності – це соціально активна частина суспільства (окремі громадяни та їх об'єднання), зацікавлена в участі в заходах із запобігання злочинності, яка добровільно спрямовує свою діяльність на захист будь-якого члена спільноти від злочинних посягань та інших правопорушень та діє в межах суворого дотримання законодавства і засад моралі [15, с. 59–60].

Термін «громадські формування» вживається щодо політичних партій, структурних підрозділів політичних партій, громадських об'єднань, місцевих осередків громадських об'єднань, професійних спілок, їхніх об'єднань, організацій профспілок, передбачених статутом профспілки, та їхніх об'єднань, творчих спілок, місцевих осередків творчих спілок, постійно діючих третейських судів, організацій роботодавців, їхніх об'єднань, відокремлених підрозділів іноземних урядових організацій, представництв філій іноземних благодійних організацій. Зазначені *громадські формування* першочергово мають на меті захист прав та законних інтересів громадян у різних сферах, тим самим здійснюють корисний запобіжний вплив на потенційних правопорушників.

Фізичні особи виступають як суб'єкти запобігання кримінальним правопорушенням у досліджуваній сфері через реалізацію власних переконань та життєвих установок, принципів, добродійності тощо.

Законом України «Про запобігання корупції» передбачено таке поняття, як викривач – фізична особа, яка за наявності переконання, що інформація є достовірною, повідомила про можливі факти корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень, інших порушень цього Закону, вчинених іншою особою, якщо така інформація стала їй відома у зв'язку з її трудовою, професійною, господарською, громадською, науковою діяльністю, проходженням нею служби чи навчання або її участю у передбачених законодавством процедурах, які є обов'язковими для початку такої діяльності, проходження служби чи навчання [16].

Висновки. На сьогодні в Україні створено систему суб'єктів запобігання кримінальним правопорушенням у сфері службової

діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Діяльність таких суб'єктів на загальному рівні передбачає реалізацію державної політики, розробку та реалізацію норм законодавства, діяльність органів влади, громадських формувань, аналітичних центрів, реалізацію міжнародних програм запобігання злочинності тощо, що чинить антикриміногенний вплив на відповідну сферу. Водночас рівень досліджуваного виду кримінальних правопорушень залишається нині доволі високим через несистемність упроваджуваних заходів. Саме тому шлях до розв'язання цієї проблеми полягає у системному, науковому та нормативно-правовому забезпеченні запобіжної діяльності відповідних суб'єктів на загальному рівні, а результатом такої роботи має стати ухвалення комплексного законодавчого акта.

Список використаних джерел

1. Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування. *Офіс Генерального прокурора*. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (дата звернення: 25.04.2023).
2. Джужа О. М. Тлумачення кримінологічних понять. *Юридичний часопис національної академії внутрішніх справ*. 2014. № 1. С. 14–23.
3. Бандурка О. М., Литвинов О. М. Поняття та сутність механізму протидії злочинності. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2015. № 1. С. 8–14.
4. Головкін Б. М. Механізм запобігання корупції. *Часопис Київського університету права*. 2018. № 4. С. 254–260.
5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. Дата оновлення: 27.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 25.04.2023).
6. Коваленко В. В., Колб О. Г. Адвокатура як суб'єкт загальносоціального запобігання злочинам. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2011. № 8–9. С. 73–80.
7. Лотоцький М. В. Адвокатура як суб'єкт загальносоціального запобігання злочинам. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2010. № 24. С. 171–178.
8. Новосад Ю. О. Про деякі змістовні елементи діяльності прокуратури як суб'єкта загальносоціального запобігання злочинам. *Право і суспільство*. 2017. № 1. Ч. 1. С. 202–205.
9. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 25.04.2023).

10. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII. Дата оновлення: 19.11.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> (дата звернення: 25.04.2023).

11. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI. Дата оновлення: 07.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text> (дата звернення: 25.04.2023).

12. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 р. № 586-XIV. Дата оновлення: 01.01.20023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (дата звернення: 25.04.2023).

13. Шеремет О. С. Правова допомога населенню як частина загально-соціальних заходів запобігання злочинності органами місцевого самоврядування. *Право та державне управління*. 2016. № 2. С. 102–105.

14. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення: 01.01.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 25.04.2023).

15. Голина В. В. Участь громадськості в запобіганні та протидії злочинності в Україні. *Наукові дослідження*. 2017. № 33. С. 56–67.

16. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 15.03.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 25.04.2023).

Lazarenko A.,

Ph.D. in Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Criminal,
Criminal and Executive Law and Criminology,
Academy of the State Penitentiary Service, Chernihiv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-3808-6711;

Ivashko S.,

Ph.D. in Law, Associate Professor of the Department of Criminal,
Criminal and Executive Law and Criminology,
Academy of the State Penitentiary Service, Chernihiv, Ukraine
ORCID: 0000-0003-2547-9276

SUBJECTS OF GENERAL SOCIAL PREVENTION OF CRIMINAL OFFENSES IN THE FIELD OF OFFICIAL ACTIVITIES AND PROFESSIONAL ACTIVITIES RELATED TO THE PROVISION OF PUBLIC SERVICES

In this article, the authors formulated scientific-theoretical, legal, and regulatory rules for functioning, defined and systematized subjects of prevention of criminal offenses in the field of official activities and professional activities related to the provision of public services vested with general powers.

The authors emphasize that the scientific and theoretical basis for preventive activities in this field focuses only on the role of individual subjects of prevention in certain areas of public life while bypassing system-forming matters. The practical embodiment of preventive activities concerned is presented in the existing developed system of subjects of prevention of criminal offenses. However, the level of the type of criminal offenses studied remains quite high. Thus, the study outlines the main scientific and theoretical concepts, justifies the need for a comprehensive legislative regulation of the mechanism of prevention by subjects of the general level, provides their features, analyzes their powers and functions in the systemic interconnection within the mechanism of prevention of criminal offenses, which aims to significantly reduce the level of crime in the field studied.

The article describes the subjects of prevention of criminal offenses in the field of official activities and professional activities related to the provision of public services. The activities of such subjects at the general level involve the implementation of state policy, the development and implementation of legislation, the activities of government bodies, public organizations, analytical centers, and the implementation of international crime prevention programs.

The authors conclude that measures of general social prevention are fundamental in the context of creating favorable conditions for overcoming crime in the field studied, mitigating harmful consequences for society. The article reveals a set of measures taken by state and municipal bodies, public institutions and individual citizens who ensure organization, management, coordination of preventive activities, perform other functions and statutory powers defined by law in order to protect rights and interests of individuals and legal entities in all spheres of public life.

Proper scientific and regulatory support for prevention activities of relevant subjects at the general level is the way to solve problems assigned, and adoption of a comprehensive legislative act should be the deliverable of such work.

Key words: *subjects of prevention, general social prevention, criminal offenses, official activities, professional activities, public services.*

References

1. Ukraine (2023), "On Registered Criminal Offenses and the Results Of Their Pre-Trial Investigation", *Office of the Prosecutor General*, available at: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (accessed 25 April 2023).
2. Dzhuzha, O. M. (2014), "Interpretation of Criminological Concepts", *Legal Journal of the National Academy of Internal Affairs*, No. 1, pp. 14–23.
3. Bandurka, O. M. and Lytvynov, O. M. (2015), "Concept and Essence of Crime Prevention Mechanism", *Bulletin of the Criminological Association of Ukraine*, No. 1, pp. 8–14.
4. Holovkin, B. M. (2018), "Mechanism of Prevention of Corruption", *Journal of the Kyiv University of Law*, No. 4, pp. 254–260.

5. Ukraine (2001), *Criminal Code of Ukraine*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (accessed 25 April 2023).

6. Kovalenko, V. V. and Kolb, O. H. (2011), "Advocacy as a Subject of General Social Crime Prevention", *Bulletin of the Ministry of Justice of Ukraine*, No. 8–9, pp. 73–80.

7. Lototskyi, M. V. (2010), "Advocacy as a Subject of General Social Crime Prevention", *Current problems of improving the current legislation of Ukraine*, No. 24, pp. 171–178.

8. Novosad, Yu. O. (2017), "On Some Meaningful Elements of the Activity of the Prosecutor's Office as a Subject of General Social Crime Prevention", *Law and Society*, No. 1, Part 1, pp. 202–205.

9. Ukraine (1996), *Constitution of Ukraine*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text> (accessed 25 April 2023).

10. Ukraine (2014), *On the Cabinet of Ministers of Ukraine*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text> (accessed 25 April 2023).

11. Ukraine (2011), *On Central Bodies of Executive Power*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text> (accessed 25 April 2023).

12. Ukraine (1999), *On Local State Administrations*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text> (accessed 25 April 2023).

13. Sheremet, O. S. (2016), "Legal Assistance to The Population as a Part of General Social Measures to Prevent Crime by Local Self-Government Bodies", *Law and State Administration*, No. 2, pp. 102–105.

14. Ukraine (2003), *Commercial Code of Ukraine*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (accessed 25 April 2023).

15. Holina, V. V. (2017), "Public Participation in Crime Prevention and Countermeasures in Ukraine", *Scientific Research*, No. 33, pp. 56–67.

16. Ukraine (2014), *On Prevention Corruption*: Law of Ukraine, Verkhovna Rada of Ukraine, Kyiv, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (accessed 25 April 2023).